Hésiodos: Železný věk

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

*

PRÁCE A DNI

25 Hrnčíři závidí hrnčíř a nepřeje tesaři tesař,
na žebráka zas žárlí žebrák a na pěvce pěvec.

40 Oni nevědí, bloudi, že půl je víc nežli všecko,
ani jak dobře se o cibuli a o slézu žije.

47 On ale Zeus nám schoval chleba, jsa rozlícen v srdci,
protože Prométheus, ten ošemetník, ho přelstil;
proto si vymyslil žal a starost na lidské plémě.

50 Schoval oheň; a ten mu výborný Íjapetovec
ukradl, Diovi věhlasnému, a donesl lidem
v duté holi a za zády Dia, vladaře blesků.

Rozlícen mrakotřas Zeus ho potom oslovil takto:
„Synu Íjapetův, ty chytráku, nad něhož není!
55 Plesáš, žes ukradl oheň a moje ošidil srdce –
k veliké pohromě sobě a k pohromě budoucím lidem.
Za ten oheň jim já zas daruji zlo, kterým všichni
v duchu se budou kochat a vlastní neštěstí hýčkat.“

90 Zpočátku totiž si na zemi žila plemena lidská
stranou zlého a bez protivenství a bez těžké práce,
bez nemocí, jež smrt a bolest přinesly lidem;
lidé přec vůčihledě a rychle v starosti stárnou.
95 Žena[1] však se sudu sňavši svou rukou široké víko
ven je pustila všecky – a lidem hoře a bědu.

109 Nejprve zlatý věk a zlaté smrtelné plémě
110 stvořili nesmrtelní, co bydlí v olympských sídlech.
Oni žili v ten čas, kdy na nebi kraloval Kronos;
nejinak žili než bozi a neměli starostí v srdci,
bez práce, bez protivenství a běd; ani starobu vetchou
neznali; věčně ruce i nohy majíce stejné,
115 z hojnosti všeho se těšili, zlo se jich nedotklo žádné;
měli tak lehko, jako když usne; na dosah měli
všecko dobré a sklizeň jim dávala plodistvá země
od sebe sama, a hojnou a bujnou; oni se chutě
dělili o dílo v klidu v tom nadbytku všelikých darů.

127 Druhé pokolení, už stříbrné, o mnoho horší
potom stvořili bozi, co bydlí v olympských sídlech;
ani vzrůst, ani mysl už nemělo jako to zlaté.

143 Otec Zeus pak třetí plémě smrtelných lidí,
bronzové, stříbrnému už nikterak podobné, stvořil,
145 z jasanů, hrozné a obrovité; ti o žalné dílo
Áreovo a násilí dbali a nejedli chleba,
nýbrž srdce tvrdé jak ocel měli a zpupné;
strach je potkat a strach se dotknout té veliké síly,
pádných paží, jež na hrubém trupu od ramen rostly.
152 Vlastníma rukama oni se navzájem pobivše sešli
do domu zatuchlého a k zimomřivému Hádu
beze slávy; i je, ač bývali strašní, si vzala
155 černá smrt a opustili svit jasného slunce.

174 Kéž jsem se neoctl já mezi muži pátého věku,
175 kéž jsem umřel dřív nebo přišel na svět až potom!
Nyní je totiž už železné plémě; to oddechu nezná
od běd a lopot za dne a nemá pokoje v noci.
180 Zahubí Zeus i toto smrtelné plémě.

182 Otec synům už nebude vhod, ani synové otci,
hostiteli se znelíbí host a příteli přítel,
rodný bratr už nebude milý, jak bývalo dříve.
190 Nebude ve cti, kdo stojí v slovu, a spravedlivého
ani dobrého muže si nebudou vážit; to spíše
násilníka a zločince; stud se ztratí, i víra
v rukoudání; ten horší muž bude lepšímu škodit.
195 Lidem nešťastníkům se na paty pověsí všechněm
zlolajná závist, škodolibá a ošklivá v tváři.
200 I nezbude smrtelným lidem
nic než bída a žal – a nebude pomoci od zla.

293 Nejlepší ze všech je ten, kdo na vše sám od sebe přijde.

305 Z potu a lopoty včel si oni bezpracně tyjí, darmožrouti.

365 Lépe mít všecko doma, vždyť číhá za dveřmi škoda.

373 Pro nastrojený zadek a pro ženu neztrácej hlavu.
Lichotně šveholí ona – a po tvé stodole šilhá.
375 Ten kdo uvěřil ženě, ten jak by se lupičům svěřil.

391 Oráč ať sije nahý a nah ať pohání voly,
nahý ať žne, chce-li v pravou chvíli mít hotovo každé dílo Démétřino.

726 Ne abys močil stojmo a tváří obrácen k slunci;
jakmile zajde, až do slunce východu pamatuj na to,
nemočit podle cesty a ani na cestu v chůzi,
ani se neobnažuj; vždyť noci blaženým[2] patří;
730 bohabojný a moudrý muž to odbude sedě
nebo obrácen ke zdi a k pěkné ohradě dvorce.

732 Jestliže semenem pyj máš potřísněn, poblíže krbu
ve svém domě se neukazuj a ohni se vyhni.

736 Vodou libotokou skrz plynoucí řeky se nebroď,
dokud se nepomodlíš a shlédna na krásné vlny
ruce si neumyješ v té čiré rozkošné vodě.
Řeku kdo přebrodí hříšně a neumyje si ruce,
740 na toho nevraží bozi a časem naň uvalí hoře.

752 Také ať žádný muž si kůži nedrhne v lázni
po ženě; časem i za to by na něho neblahý přišel trest.

756 Řekám spějícím k moři, těm ani do ústí nemoč,
ani do pramene a velmi si na to dej pozor;
ani si u nich neulevuj; to nosí jen škodu.

791 Dvacátého, v den velký a plný, chytrého chlapce
přivedeš na svět; ten ostrovtipu má nadmíru mnoho.[3]

ΘΕΟΓΟΝΙΑ

*

ZROZENÍ BOHŮ

588 Bohy Nesmrtelné a smrtelné lidi jal úžas
nad tou náhlou léčkou, s níž rady si nebudou vědět.
590 Od ní pochází totiž to samičí pohlaví, ženy,
od ní[4] je ženské pokolení, to škodlivé plémě.
Se smrtelnými muži co pohroma zlá ony bydlí;
chudobu krutou, tu nenesou s nimi, blahobyt ano.
600 Nejinak nebeský hřímatel Zeus i smrtelným mužům
na jejich zkázu dal ženy, ty družky pro darebnosti;
ale i další zlo jim poskytl namísto dobra.

ΤΕΛΟΣ

*

KONEC

POZNÁMKY:

1 *Žena,* tj. Pandóra (Pandóré = česky „obdarovaná vším“). – poznámka Misantropova.

2 *blažení* – tj. bozi. – pozn. Mis.

3 *Dvacátého* se narodili např. E. Bondy (*20. 1. 1930), F. Hölderlin (*20. 3. 1770) nebo A. Hitler (*20. 4. 1889); 20. března a 20. prosince se každým rokem dvakrát také jakoby znovu rodí Hélios, slunce; tak možná tady je původ této pověry. – pozn. Mis.

4 *od ní* – tj. opět od Pandóry, původkyně všeho zlého. – pozn. Mis.

Navigace

Aischylos: Tragédie
Antická žeň
Apuleius: Zlatý osel
Arcybašev: Epidemie sebevražd
Arcybašev - výpisky z díla
Aristofanés - výpisky z díla
Aristotelés - výpisky z díla
Bajky Bidpajovy
Bataille: Příběh oka / Matka
Bataille: Svrchovanost
Bey: Dočasná Autonomní Zóna
Bible
Blake: Tušení nevinnosti
Bondy: Čínská filosofie
Bondy: Indická filosofie
Boulle: Absurdní povídky
Boulle: Most přes řeku Kwai
Boulle: Planeta opic
Boye: Kallocain
Bradbury: 451° Fahrenheita
Bradbury: Marťanská kronika
Branald: Důvod k zabití
Brant: Loď bláznů
Buñuel: Do posledního dechu
Butler - citáty
Byron - citáty a výpisky z díla
Calderón: Život je sen
Camus: Cizinec
Camus: Pád
Catonova dvojverší
Cervantes: Don Quijote
Cicero - citáty
Cicero: Tuskulské hovory
Čapek - citáty
Čapek: R.U.R.
Čapek: Továrna na Absolutno
Čapek: Válka s Mloky
Čapkové: Adam Stvořitel
Čapkové: Ze života hmyzu
Čech: Lešetínský kovář
Čech: Výlety pana Broučka
Čechov - výpisky z díla
Dante: Božská komedie
Démonovy povídky
Dhammapadam
Diogenés Řekům
Diviš: Teorie spolehlivosti
Dlouhé vlasy v dějinách
Dyk: Píseň o vrbě
Egyptská kniha mrtvých
Eichendorff: Ze života darmošlapa
Einstein - citáty
Epiktétos: Rukojeť / Rozpravy
Epikúros
Eurípidés: Médeia
Eurípidés: Tragédie
Euthanasijská církev
Flaubert: Bouvard a Pécuchet
Flaubert: Citová výchova
FLORILEGIUM MISANTHROPICUM
France: Epikurova zahrada
France - výpisky z díla
Gaia Liberation Front
Goethe - citáty
Goethe: Básně
Goethe: Egmont
Goethe: Faust
Goethe: Utrpení mladého Werthera
Goethe: Viléma Meistera léta učednická
Gogol: Vij
Gončarov: Oblomov
Gorkij: Život zbytečného člověka
Grabbe - výpisky z díla
Gracián: Příruční orákulum
Gray: Slamění psi
Grimmelshausen: Simplicius Simplicissimus
Hais-Týnecký: Domov
Hašek - výpisky z díla
Hašek: Dějiny políčku
Hašek: List poctivého občana
Hašek: Nazarénští
Hašek: Největší spisovatel český
Hašek: Odstraňte bolest!
Hašek: Opilství mezi zvířaty
Hašek: Pepíček vypravuje
Hašek: Před ukončením školního roku
Hašek: Rehabilitace zvířat
Hašek: Švejk
Hašek: Účinek hudby na zvířata
Hašek: Uličnictví pana Čabouna
Hašek: Utrpení zvířat
Hašek: Zvony pana Hejhuly
Havlíček Borovský - Aforismy, epigramy
Helvétius - výpisky z díla
Hepnarová Olga
Hésiodos: Železný věk
Higgs: Politická ekonomie strachu
Hilton: Ztracený obzor
Hitler: Mein Kampf
Hitler: Monology
Hnutí za dobrovolné vyhynutí lidstva
Holbach: Zdravý rozum
Hölderlin: Hyperion
Hora: Písně hodin večerních
Horatius - citáty
Horatius: Vavřín a réva
Houellebecq: Rozšíření bitevního pole
Hugo: Bonzové
Huxley: Kontrapunkt
Huxley: Překrásný nový svět
Huysmans: Naruby
Chamfort - citáty
Chan Šan a Š'-te - výpisky z díla
Chesterton: Eseje
Ibsen: Hry
Indická kuchyně
Iuvenalis: Satiry
Jean Paul - citáty
Jirásek: Poklad
Juráček: Deník
Kafka: Proměna
Kerouac: Dharmoví tuláci
Kipling: Knihy džunglí
Klíma - výpisky z díla
Klíma: Filosofické fragmenty
Klíma: Policajtské nátury
Klíma: Sus Triumphans
Klíma: Vlastní životopis
Klostermann: Črty ze Šumavy
Kniha básní vlastenských
Kniha slovanské poesie
Komenský: Labyrint světa a ráj srdce
Král: Za co a proti čemu
Kraus: Poslední dny lidstva
Kreslený humor
La Rochefoucauld - citáty
Lada: Můj přítel Švejk
Lao-c' - citáty
Lautréamont: Zpěvy Maldororovy
LaVey: Satanská bible
Le Sage: Kulhavý ďábel
Lec: Aforismy
Leonardo da Vinci: Nápady
Leopardi - výbor z díla
Lermontov: Hrdina naší doby
Lessing: Hry, básně, bajky, epigramy
Li Po: Měsíc nad průsmykem
Lichtenberg: Myšlenky
London - výpisky z díla
Lucretius: O přírodě 1.
Lucretius: O přírodě 2.
Lucretius: O přírodě 3.
Lucretius: O přírodě 4.
Lucretius: O přírodě 5.
Lucretius: O přírodě 6.
Lúkiános: O bozích a lidech
Madách: Tragédie člověka
Mácha: Těžkomyslnost
Machiavelli - výpisky z díla
Marcus Aurelius: Hovory k sobě
Martialis: Posměšky a jízlivosti
Mathesius: Zpěvy staré Číny
Maupassant - výpisky z díla
Maupassant: Horla
Maupassant: Lidské vztahy
Maupassant: On?
Maupassant: Sebevraždy
Maupassant: Šílenec
Menandros: Čí je to dítě? / Dědek
Mencken - citáty
Milton: Ztracený ráj
Misantrop: Básně a písně
Misantrop: Božský původ člověka
Misantrop: Bůh nesmiřitelného hněvu
Misantrop: der Feuerteufel
Misantrop: der Wandervogel
Misantrop: der Weltabwender
Misantrop: Děsivé paradoxy
Misantrop: Divoká svoboda
Misantrop: Hmota žije!
Misantrop: Hymny Levorukého
Misantrop: Krev a sperma
Misantrop: Kriminalita
Misantrop: Lešij
Misantrop: Méranýchtos
Misantrop: Planomluvy & Hovada s lidskou tváří
Misantrop: Plivanec na rozloučenou
Misantrop: Poslední Revoluce Myslí
Misantrop: Proč nejsem blázen
Misantrop: Rakovina na kůži Země
Misantrop: Reinlebensborn
Misantrop: Rozhovor mezi světem a dítětem
Misantrop: Sentence o lidském smradu
Misantrop: Slovanské přírodní písně
Misantrop: Srnonoš
Misantrop: Škarohlíd
Misantrop: Umění nenávidět
Misantrop: Vanaprastha
Misantrop: Vegan
Misantrop: Veganství
Misantrop: Z poustevníkovy lesní moudrosti
Misantrop: Zápisník mrtvého muže
Misantrop: Zápisník živého muže
Misantrop: Zima v sousedství zlověka
Misantrop: Zpátky ke zvířeti
Molière - Hry
Montaigne: Eseje
More: Utopie
Morgenstern - výpisky z díla
Moudrost a umění starých Indů
Mrštík: Pohádka máje
Mudrosloví národu slovanského
Napoleon - citáty
Nestroy: Svoboda v Kocourkově
Nietzsche - citáty z díla
Nietzsche: Antikrist
Nietzsche: Genealogie morálky
Nietzsche: Mimo dobro a zlo
Nietzsche: Radostná věda
Nietzsche: Ranní červánky
Nietzsche: Tak pravil Zarathustra
Nietzsche: Vůle k moci
O. Henry - výpisky z díla
Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník
Orwell: 1984
Orwell: 1984 (celý román)
Orwell: Farma zvířat
Orzeszkowa & Romski: Ad astra
Óšó: Nejvyšší nauka
Óšó: Zápisky šílence
Ovidius: Proměny
Ovidius: Žalozpěvy
Páral: Válka s mnohozvířetem
Petronius: Satirikon
Plautus - výpisky z díla
Plútarchos: Životopisy
Poe - výpisky z díla
Poe: Eleonora
Poe: Krajina stínů
Poláček: Dům na předměstí
Pověsti a povídky ze staré Rusi
Povídky z Indie
Procházka: Chaos na Zemi
Protokoly sionských mudrců
Publilius Syrus: Myšlenky
Puškin: Drobné básně
Pýthagorás - citáty
Rabelais: Gargantua a Pantagruel
Rolland: Goethe a Beethoven
Rollins: Blues černýho kafe
Rollins: Nejsem tu moc často?
Rollins: Rozhovory
Rollins: Solipsista
Rousseau: Rozpravy
Rousseau: Sny samotářského chodce
Sade: 120 dnů Sodomy
Salinger: Kdo chytá v žitě
Saltykov-Ščedrin: Rozvrat v Hlupákově
Sartre - citáty
Sartre: Dramata
Sauer: Pašeráci
Seattle: Projev
Seneca: O duševním klidu
Seneca: Samota
Shakespeare: Komedie
Shakespeare: Macbeth
Shakespeare: Tragédie
Shaw - výpisky z díla
Shelley: Lyrika
Schiller: Estetická výchova
Schopenhauer: Aforismy k životní moudrosti
Schopenhauer: O hluku a zvucích
Schopenhauer: O spisovatelství
Schopenhauer: O ženách
Schopenhauer: Svět jako vůle a představa
Sofoklés: Tragédie
Sómadéva: Oceán příběhů
Sova: Zpěvy domova
Stendhal: Červená a černá
Stendhal: Energické múzy
Stendhal: Lucien Leuwen
Stendhal: O lásce
Stendhal: Povídky a novely / Italské kroniky
Stendhal: Věznice parmská
Stendhal: Život Henry Brularda
Stevenson: Jekyll a Hyde
Stevenson: Markheim
Stirner: Jedinec a jeho vlastnosti
Strindberg: Klášter
Strindberg: Myšlenky
Strindberg: Osamělý
Swift: Gulliverovy cesty
Swift: Tři eseje
Szulkin: Válka světů
Šrámek: Stříbrný vítr
TAO - texty staré Číny
Terentius - citáty
Thoreau: Četba
Thoreau: Toulky přírodou
Thoreau: Walden
Tolstoj - citáty
Tolstoj: Otroctví naší doby
Tolstoj: Sonáta Kreutzerova
Toole: Spolčení hlupců
Twain: Dopisy z planety Země
Tyl: Jan Hus
Tyl: Poslední pohanka
Unabomber: Manifest
Vauvenargues - citáty
Vergilius: Zpěvy rolnické a pastýřské
Villiers de l'Isle-Adam: Kruté povídky
Vodička: Planina ticha
Voltaire - citáty
Voltaire: Candide
Voltaire: Filosofický slovník
Voltaire: Panna
Wagner: O hudbě a umění
Wallnöfer: Ájurvéda
Whitman: Zpěv o mně
Wilde - citáty
Wilde: Obraz Doriana Graye
Wiśniewska-Roszkowska: Vegetariánství
Yeats: Eseje
Zamjatin: My
Zbavitel: Starověká Indie
Ze slovanských legend a pověstí
Zola: Lidská bestie
Zweig - výpisky z díla